

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Adresa nr. 20531/2022 din data de 22.12.2022.....

Domnului Mario-Ovidiu OPREA,
Secretar general al Senatului României

Biroul permanent al Senatului

745 / 27.12.2022.

Stimate domnule secretar general,

745/2022
Referitor la adresa dumneavoastră nr. XXXV 4392 din 27.09.2022, prin care ați transmis Consiliului Superior al Magistraturii, spre avizare, propunerea legislativă „Lege privind Codul Electoral al României” (b571/20.09.2022), vă facem cunoscut că această solicitare a fost analizată de Comisia nr. 1 comună - „Legislație și cooperare interinstituțională”, în ședința din data de 13.12.2022.

Comisia a apreciat că nu se impune emiterea unui aviz de către Consiliul Superior al Magistraturii, urmând a se exprima un punct de vedere referitor la propunerea legislativă.

În acest sens, a fost avută în vedere maniera în care Curtea Constituțională a delimitat sintagma „acte normative ce privesc activitatea autorității judecătorești” din cuprinsul art. 38 alin. (3) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, respectiv în sensul că aceasta se referă „numai la actele normative care privesc în mod direct organizarea și funcționarea autorității judecătorești, precum modul de funcționare al instanțelor, cariera magistraților, drepturile și obligațiile acestora etc., pentru a nu se ajunge la denaturarea rolului Consiliului Superior al Magistraturii” (Decizia nr. 901 din 17 iunie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 503 din 21 iulie 2009).

Data fiind complexitatea actului normativ, care își propune să reunească întreaga legislație în materie electorală, Comisia a reținut că o analiză de detaliu a fiecărei soluții normative propuse, inclusiv prin comparație cu cadrul legislativ existent, ar presupune un demers amplu, de durată, cu atât mai mult cu cât, în abordarea „schimbărilor preconizate”, Expunerea de motive se rezumă la o menționare generică a dezideratelor urmărite. Spre exemplu, cu referire la lipsa de armonizare și coerență invocată nu se învederează care sunt aspectele normative din care decurge aceasta și nici nu sunt arătate, în concret, soluțiile normative propuse în acest sens.

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Prin urmare, Comisia a analizat principalele aspecte de interes din perspectiva competențelor ce revin Consiliului Superior al Magistraturii, potrivit Legii fundamentale și legii sale organice.

Astfel, Comisia a reținut, sub un prim aspect, că este necesară înlăturarea dispozițiilor care prevăd participarea judecătorilor și procurorilor în birourile electorale.

Anterior, în repetate rânduri, Consiliul Superior al Magistraturii a solicitat puterii legislative ca magistrații să nu fie implicați în birourile și oficiile electorale, sesizând și ministrul justiției cu propunerea de inițiere a unor acte normative prin care magistrații să fie degrevați de atribuțiile care nu au legătură cu actul de justiție, acestea urmând să fie preluate de autorități sau instituții publice din sfera autorității executive - fie că este vorba de autorități sau instituții deja existente, fie că este vorba de autorități sau instituții care vor fi înființate prin legi speciale.

În subsidiar, comisia de specialitate din cadrul Consiliului a apreciat că ar trebui prevăzute, în mod expres, necesitatea acordului prealabil al judecătorilor și procurorilor pentru participarea acestora în birourile electorale și posibilitatea judecătorilor și procurorilor desemnați în birourile electorale de a exercita în aceeași perioadă atribuțiile specifice funcției de judecător și procuror. De asemenea, desemnarea președinților birourilor electorale ar trebui să se facă doar din rândul magistraților, în situația în care aceștia fac parte din componența birourilor electorale.

Totodată, Comisia a mai formulat și următoarele observații:

1. Cu privire la Titlul I, Cap. III - Partidele politice, propunerea legislativă aduce unele modificări față de reglementările actuale din cuprinsul Legii partidelor politice nr. 14/2003, republicată, în sensul că nu mai este prevăzută competența Tribunalului București în ceea ce privește, printre altele, înregistrarea unui partid politic, care va reveni tribunalului în circumscripția căruia se află sediul central al partidului.

Comisia a apreciat că este necesar a se analiza oportunitatea soluției legislative propuse, prin comparație cu soluția în vigoare, care prezintă avantajul unei abordări unitare în materie.

2. Referitor la Cap. VI - Administrația electorală din Titlul I, ce vizează componența birourilor electorale, Comisia a reținut că desemnarea președinților birourilor electorale ale secțiilor de votare și a loțiitorilor acestora ar urma să se facă de către Autoritatea Electorală Permanentă, dintre persoanele înscrise în corpul experților electorali.

În raport de aceste aspecte, s-a apreciat că prevederile art. 56 comportă unele neclarități, fiind necesară reanalizarea lor.

Astfel, la alin. (3) al art. 56 se face vorbire despre contestațiile privind *întocmirea de către prefect a listei din care urmează a se face tragerea la sorți pentru funcțiile de președinți ai birourilor electorale ale secțiilor de votare și loțiitori ai acestora*, cu toate că nu reiese că s-ar întocmi o astfel de listă de către prefect.

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

Sub un alt aspect, din formularea generală uzitată în cuprinsul art. 56 alin. (1) pare a reieși că aceste dispoziții vin să reglementeze *la modul general* contestarea modului de formare și a componenței birourilor electorale, deci și a birourilor electorale județene sau biroului electoral al municipiului București, care este dată în competența biroului electoral ierarhic superior sau a instanței supreme, după caz. Însă, potrivit dispozițiilor art. 51 alin. (2), „*Contestațiile asupra modului de organizare și asupra componenței birourilor electorale județene sau biroului electoral al municipiului București se soluționează de tribunalul în circumscripția căruia funcționează aceste birouri.*”

Și la art. 199 din propunerea legislativă se face vorbire despre competența tribunalului în soluționarea contestațiilor asupra modului de organizare și asupra componenței biroului electoral județean/local/mun. București, însă cu referire la alegerile parțiale pentru autoritățile administrației publice locale, în ipotezele în care nu se constituie birouri electorale superioare.

Or, nu este foarte clară relația dintre aceste norme, respectiv dacă în ipoteza acestor birouri legiuitorul a înțeles să opteze pentru o reglementare distinctă.

Tot astfel, nu este clar la ce hotărâre se referă alin. (4) al art. 56, respectiv dacă este vorba despre situația de la alin. (3), care privește soluționarea de către birourile electorale județene sau de către biroul electoral al municipiului București, după caz, a contestațiilor privind întocmirea de către prefect a listei din care urmează a se face tragerea la sorți pentru funcțiile de președinți ai birourilor electorale ale secțiilor de votare și locțiitori ai acestora, caz în care, de principiu, se va pronunța o decizie, nu o hotărâre, o distincție în acest sens fiind făcută și în cuprinsul alin. (2) al aceluiași articol.

În orice caz, nu reiese rațiunea pentru care soluția dată contestației s-ar comunica președintelui tribunalului „care, în cazul admiterii contestației, procedează la o nouă desemnare”, câtă vreme atribuția de desemnare în aceste funcții, potrivit propunerii legislative, aparține Autorității Electorale Permanente, iar nu președintelui tribunalului.

3. În ceea ce privește propunerile de la art. 76 alin. (14) și (15), în acord cu poziția exprimată anterior de Consiliul Superior al Magistraturii, Comisia a apreciat că este necesară eliminarea din sarcina instanțelor judecătorești a obligației de arhivare a buletinelor de vot.

4. În legătură cu reglementările privind contenciosul electoral au fost formulate următoarele observații:

- Este necesară clarificarea relației dintre dispozițiile art. 51 alin. (2), art. 56 și cele ale art. 232. În acest sens, art. 232 alin. (1) lit. c) prevede competența secțiilor de contencios administrativ ale tribunalelor de a judeca „contestațiile privind *modul de constituire și de completare* ale birourilor electorale ale secțiilor de votare, ale birourilor electorale locale, ale birourilor electorale

județene, ale biroului electoral al Municipiului București, ale biroului electoral pentru secțiile de votare în străinătate, precum și *componența acestora.*”

Însă, la art. 56 este reglementată „Contestarea formării birourilor electorale”, arătându-se că partidele politice care participă la alegeri și candidații pot contesta *modul de formare și componența birourilor electorale*, în cel mult 48 de ore de la expirarea termenului de constituire sau, după caz, de completare a acestor birouri. Contestățiile se depun la biroul electoral ierarhic superior sau, în cazul în care contestația se referă la Biroul Electoral Central, la Înalta Curte de Casație și Justiție și se soluționează de acestea în termen de cel mult două zile de la înregistrare, decizia biroului electoral ierarhic superior sau, după caz, hotărârea pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție fiind definitivă.

În același timp, art. 51 alin. (2) prevede competența tribunalului de circumscripție, însă doar cu referire la soluționarea contestațiilor asupra modului de organizare și asupra componenței birourilor electorale *județene* sau biroului electoral al *municipiului București*.

- Se constată și unele necorelări terminologice în cuprinsul art. 232 alin. (1) lit. a) și b), făcându-se vorbire despre corpul *funcționarilor* electorali, în condițiile în care la art. 61 din propunerea legislativă este reglementat Corpul *experților* electorali.

- De asemenea, nu este clar la ce se referă prevederile art. 233 alin. (1) lit. e) referitoare la competența Curții de Apel București - secția de contencios administrativ și fiscal privind contestațiile împotriva înscrierii sau a refuzului înscrierii în *Registrul observatorilor electorali*, în condițiile în care nu au fost identificate dispoziții privind un astfel de registru în cuprinsul propunerii legislative.

- Propunerea legislativă vine să schimbe unele din competențele actuale, un exemplu în acest sens constituindu-l prevederile art. 233 alin. (1) lit. a) potrivit cărora secția de contencios administrativ și fiscal a Curții de Apel București judecă *contestațiile privind deciziile Biroului Electoral Central de admitere sau respingere a propunerilor de candidați la alegerile pentru Parlamentul European*.

În prezent, dispozițiile relevante ale art. 20 din Legea nr. 33/2007 privind organizarea și desfășurarea alegerilor pentru Parlamentul European prevăd competența Tribunalului București.

Tot astfel, Curtea de Apel București – Secția de contencios administrativ și fiscal va fi competentă să judece și contestațiile privind deciziile Biroului Electoral Central de admitere sau respingere a înregistrării semnelor electorale – art. 232 alin. (1) lit. c) din propunerea legislativă.

În prezent, această competență revine Tribunalului București, în cazul alegerilor pentru Parlamentul European – art. 43 alin. (7) din Legea nr. 33/2007, cu modificările și completările ulterioare, și al alegerilor pentru Senat și Camera Deputaților – art. 62 alin. (7) din Legea nr. 208/2015, cu modificările și completările ulterioare.

Nu este, însă, clar cui îi va reveni competența de soluționare a acestor contestații în cazul alegerilor prezidențiale, cu privire la care, în prezent, dispozițiile art. 31 din Legea nr. 370/2004, cu modificările și completările ulterioare, prevăd competența Curții Constituționale.

- De asemenea, pentru o mai mare predictibilitate a textelor, în cuprinsul art. 232 alin. (1), referitor la atribuțiile secțiilor de contencios administrativ ale tribunalelor, ar fi trebuit indicat în mod expres tribunalul competent.

Astfel de dispoziții se regăsesc, în cazul contestațiilor reglementate la lit. c) și, respectiv, la lit. g), în cuprinsul altor articole - a se vedea art. 51 alin. (2) și, respectiv, art. 131 alin. (10).

Într-adevăr, aspectele privind competența teritorială în materia contenciosului administrativ sunt reglementate la art. 10 alin. (3) și (4) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, după cum urmează:

„(3) Reclamantul persoană fizică sau juridică de drept privat se adresează exclusiv instanței de la domiciliul sau sediul său. Reclamantul autoritate publică, instituție publică sau asimilată acestora se adresează exclusiv instanței de la domiciliul sau sediul pârâtului.

(4) Competența teritorială de soluționare a cauzei se va respecta și atunci când acțiunea se introduce în numele reclamantului de orice persoană de drept public sau privat, indiferent de calitatea acestuia din proces.”

Cu toate acestea, Comisia a apreciat că o mențiune expresă ar fi fost necesară, mai ales în raport de împrejurarea că la art. 232 alin. (1) lit. a) și b) se stabilește competența tribunalului de soluționare a contestațiilor privind unele acte de competența Autorității Electorale Permanente (înscrierea/refuzul înscrierii în corpul experților electorali, respectiv excluderea din acest corp), prin derogare de la prevederile art. 10 alin. (1) din Legea nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora litigiile privind actele administrative emise sau încheiate de autoritățile publice centrale se soluționează în fond de secțiile de contencios administrativ și fiscal ale curților de apel, dacă prin lege organică specială nu se prevede altfel.

- La art. 239 alin. (1) se prevede că soluționarea cererilor, plângerilor, contestațiilor și a recursurilor prevăzute, printre altele, și la art. 39 se face în cel mult 48 de ore de la introducerea acestora. Or, singurele dispoziții din cuprinsul art. 39 care au legătură cu contenciosul electoral sunt cele de la alin. (9), care reglementează, însă, competența judecătorei de soluționare a contestațiilor într-un termen de cel mult 3 zile de la înregistrare.

Ca atare, Comisia a apreciat că este necesară reanalizarea și corelarea propunerilor respective.

- De asemenea, ar trebui reanalizate și prevederile art. 239 alin. (1) care reglementează soluționarea cererilor, plângerilor, contestațiilor și recursurilor prevăzute, printre altele, la art. 50 și 114, dat fiind că în cuprinsul acestor două articole (referitoare la „Birourile Electorale Județene

și Biroul Electoral al Municipiului București” și, respectiv, „Închiderea votării”) nu au fost identificate dispoziții care să impună această trimitere.

5. Comisia a apreciat că se impun și alte observații punctuale cu privire la anumite prevederi din propunerea legislativă, menționând cu titlu exemplificativ următoarele:

- În cuprinsul propunerii legislative se face vorbire despre „punere sub interdicție” - a se vedea art. 8 alin. (3) sau art. 36 alin. (1). Or, în raport de prevederile Legii nr. 140/2022 privind unele măsuri de ocrotire pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și psihosociale și modificarea și completarea unor acte normative, este necesară o reformulare corespunzătoare a textelor, putând fi avută în vedere terminologia folosită în cuprinsul art. 22 din legea menționată (care se referă exclusiv la actele normative aplicabile la data intrării în vigoare a legii), în sensul ca referirile la măsura punerii sub interdicție judecătorească, respectiv la persoana pusă sub interdicție judecătorească să fie înlocuite cu referirile la măsura consilierii judiciare sau a tutelei speciale, respectiv la persoana care beneficiază de consiliere judiciară sau de tutelă specială.

- Cap. III al Titlului I este dedicat *Partidelor politice*, care în prezent sunt reglementate prin Legea partidelor politice nr. 14/2003, republicată.

În contextul în care noua reglementare vine să o înlocuiască pe cea existentă la acest moment, se impune abrogarea acesteia din urmă. Însă, printre actele normative a căror abrogare se propune la art. 248 nu se regăsește și Legea nr. 14/2003, cu toate că în Expunerea de motive ce însoțește propunerea legislativă, la secțiunea „Efectele propunerii de act normativ asupra legislației în vigoare” este avut în vedere și acest act normativ.

- La alineatul (14) al art. 61 este prevăzută o reglementare identică celei de la alin. (1) al aceluiași articol, contravenind normelor de tehnică legislativă.

- La art. 72 alin. (10) se prevede soluționarea contestațiilor privind înregistrarea semnelor electorale „conform dispozițiilor Capitolului VI din partea specială a prezentului cod”, în condițiile în care nu există un astfel de capitol, Titlul II – „Partea specială” având doar 5 capitole.

- În cuprinsul 81 se constată mai multe necorelări, cum ar fi faptul că în alin. (14) se reglementează unele aspecte în legătură cu persoanele prevăzute la alin. (14) - (16).

Tot astfel, la alin. (15) al aceluiași articol se face vorbire despre primirea *indemnizației stabilite conform alin. (16)*, însă la alin. (16) se prevede acordarea unei *zile libere plătite* de la locul de muncă, în ziua următoare zilei votării.

Există, însă, și alte necorelări, motiv pentru care s-a apreciat că ar trebui revăzute toate trimiterile din acest articol.

- La art. 246 pct. 8 și 9 din propunerea legislativă se prevede modificarea art. 199 alin. (4) și (5) din O.U.G. nr. 57/2019 privind Codul administrativ, însă acest din urmă articol reglementează „Actele administrative cu caracter individual” și are doar 3 alineate, în realitate dorindu-se,

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

probabil, modificarea alin. (4) și (5) ale art. 119 din Codul administrativ, ce vizează „Validarea mandatelor supleanților în cadrul procedurii de constituire a consiliului local”.

Având în vedere toate aceste considerente, Comisia a apreciat că propunerea legislativă nu ar putea fi adoptată în forma propusă.

Cu deosebită considerație,

Judecător Marian BUDĂ,
Președintele Consiliului Superior al Magistraturii

